

Autoriteit Persoonsgegevens

Postbus 93374, 2509 AJ Den Haag Bezuidenhoutseweg 30, 2594 AV Den Haag T 070 8888 500 - F 070 8888 501 autoriteitpersoonsgegevens.nl

De Minister voor Rechtsbescherming De heer drs. S. Dekker Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Datum
9 december 2021

Ons kenmerk 72021-09745

Uw brief van 17 mei 2021

Contactpersoon

Uw kenmerk

Onderwerp

Advies over het voorstel tot wijziging van het Besluit politiegegevens ter implementatie van Richtlijn (EU) 2019/1153

Geachte heer Dekker,

Bij brief van 17 mei 2021 is de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) op grond van het bepaalde in artikel 36, vierde lid, van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), geraadpleegd over het voorstel tot wijziging van het Besluit politiegegevens ter implementatie van Richtlijn (EU) 2019/1153 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 tot vaststelling van regels ter vergemakkelijking van het gebruik van financiële en andere informatie voor het voorkomen, opsporen, onderzoeken of vervolgen van bepaalde strafbare feiten, en tot intrekking van Besluit 2000/642/JBZ van de Raad van 17 oktober 2000 inzake een regeling voor samenwerking tussen de financiële inlichtingeneenheden van de lidstaten bij de uitwisseling van gegevens (hierna: het concept).

Het concept geeft een te beperkte invulling aan de verplichting om voor elk gebruik voor andere dan de oorspronkelijk goedgekeurde doeleinden te voorzien in toestemming van het hoofd van de FIU-Nederland, waardoor verwerking veel ruimer mogelijk wordt dan de richtlijn toestaat. De AP heeft op dit punt bezwaar tegen het concept en adviseert de procedure niet voort te zetten tenzij het bezwaar is weggenomen.

Strekking van het concept

Het concept strekt tot implementatie van Richtlijn 2019/1153/EU van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 ter vergemakkelijking van het gebruik van financiële en andere informatie voor het voorkomen, opsporen, onderzoeken of vervolgen van bepaalde strafbare feiten (verder: de richtlijn).

Datum

Ons kenmerk

9 december 2021

z2021-09745

In het kader van het effectief tegengaan van ernstige vormen van criminaliteit, waaronder witwassen en onderliggende basisdelicten zoals (belasting)fraude, drugshandel en corruptie alsook financieren van terrorisme, is efficiënte gegevensuitwisseling tussen bij de aanpak van deze criminaliteit betrokken overheidsinstanties van belang.

Op grond van het concept wordt het mogelijk dat de op verzoek van een opsporingsdienst ontvangen gegevens afkomstig van de FIU-Nederland, door dezelfde opsporingsdienst ook gebruikt worden voor 'andere doeleinden' dan waarvoor de gegevens door de FIU-Nederland zijn verstrekt. Het hoofd van de FIU-Nederland moet daarvoor toestemming geven, voorafgaand aan het gebruik van deze gegevens. Hetzelfde geldt indien gegevens worden doorgezonden aan opsporingsinstanties in een andere EU-lidstaat.

Advies

De richtlijn bepaalt dat de FIU-Nederland tijdig moet kunnen antwoorden op gemotiveerde verzoeken om financiële informatie of financiële analyse van daartoe bevoegde (opsporings) autoriteiten, indien die financiële informatie of financiële analyse *in het betrokken geval* nodig is.¹ Uit de Engelstalige versie blijkt uit de bewoordingen 'case-by-case' nog wat duidelijker wat de bedoeling is: de noodzaak van verstrekking door de FIU-Nederland aan opsporingsautoriteiten moet van geval tot geval worden beoordeeld. Hiermee zou niet stroken als het de ontvanger van de informatie vervolgens geheel vrij zou staan de betrokken informatie naar eigen inzicht ook in allerlei andere gevallen te gebruiken. De richtlijnwetgever heeft dit ook onderkend en heeft bepaald dat voor *elk* gebruik voor andere dan de oorspronkelijk goedgekeurde doeleinden *- any use for purposes beyond those originally approved -* voorafgaande toestemming van de FIU-Nederland noodzakelijk is.²

Ook uit overweging 15 van de richtlijn volgt dat de FIU-Nederland grip op verdere verwerking van de gegevens moet hebben door middel van toestemming: 'Dat vereiste (antwoorden op gemotiveerde verzoeken; AP) mag geen beletsel vormen voor de autonomie van de FIE's uit hoofde van Richtlijn (EU) 2015/849. Met name moet, in gevallen waarin de gevraagde informatie afkomstig is van de FIE van een andere lidstaat, worden voldaan aan alle beperkingen en voorwaarden die door die FIE worden opgelegd voor het gebruik van die informatie. Voor elk gebruik voor andere dan de oorspronkelijk goedgekeurde doeleinden is de voorafgaande toestemming van die FIE noodzakelijk'.

Het concept miskent de casus gebonden betekenis van de vereiste toestemming door te bepalen dat door de FIU-Nederland ter beschikking gestelde persoonsgegevens slechts met toestemming kunnen worden verwerkt, indien sprake is van *een ander doel dan waarvoor deze zijn verkregen*. Blijkens de toelichting wordt hiermee niet gedoeld op de concrete toepassing waarvoor de gegevens in het betrokken geval zijn gevraagd, maar in algemene zin op een toepassing voor een ander doel dan opsporing, zoals tenuitvoerlegging van straffen of voorkoming van gevaren voor de openbare veiligheid, kennelijk in

¹Artikel 7, eerste lid, van de richtlijn.

² Artikel 7, derde lid, van de richtlijn.

Datum

Ons kenmerk

9 december 2021

z2021-09745

navolging van het algemene regime van de richtlijn over bescherming van persoonsgegevens, opsporing en vervolging. 3

Zo stelt de toelichting dat de toestemming 'met name betrekking (heeft) op het gebruik van op verzoek van een opsporingsinstantie ontvangen gegevens van de FIU-Nederland voor het gebruik voor een ander doel dan het opsporen van strafbare feiten, zoals het gebruik van deze gegevens voor bestuursrechtelijke handhaving.'⁴ En in dezelfde lijn stelt de toelichting dat 'gegevens die de FIU-Nederland desgevraagd aan diverse opsporingsinstanties verstrekt, kunnen worden gebruikt ter voorkoming en opsporing van strafbare feiten. Het kan echter opportuun zijn de op verzoek van de opsporingsdiensten ontvangen gegevens afkomstig van het hoofd van de FIU-Nederland ook te kunnen gebruiken voor andere doeleinden.'⁵

De AP is van oordeel dat het concept beoogt verwerking zonder toestemming van het hoofd van de FIU-Nederland ruimer mogelijk te maken dan de richtlijn toestaat, zodat herziening van het concept en aanpassing van de toelichting aangewezen is.

Openbaarmaking van het advies

De AP is voornemens dit advies openbaar te maken op de website www.autoriteitpersoonsgegevens.nl zodra de tekst van het (gewijzigde) concept openbaar is. De AP verneemt graag het moment waarop openbaarmaking wordt verwacht, zodra dit bekend is.

Hoogachtend, Autoriteit Persoonsgegevens,

Katja Mur Bestuurslid

³ Toepassing van artikel 7, vijfde lid, van deze richtlijn j^o artikel 4, tweede lid en art. 1, eerste lid, van de Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad (PbEu 2016 L 119).

⁴ Toelichting, paragraaf IV Uitvoeringsconsequenties.

⁵ Toelichting, Artikel I, Onderdelen A, B en C.